

LIBERTATEA

FOAIE PENTRU POPOR

Director: Pr. IOAN MOȚA

PREȚUL DE ABONAMENT:

Pe 1 an 120 lei; pe 1/2 60 lei; pe 1/4 30

Redacția și Administrația:

ORĂȘTIE (jud. Hunedoarei)

APARE JOIA

Redactor resp.: Dr. ION I. MOȚA

Glas din popor

Ca răsunset la articolul nostru din numărul trecut: „Un plan care ar aduce ușurare”, primim dela un plugar luminat, dela un vrednic cetitor al nostru dela sate, următoarele:

Buziaș, 1 Ian. 1933.

D-le Redactor!

Noi țărani privim toate ce le fac domnii în sfatul țării, mai liniștiți decum le privesc cei de acolo, așa de porniți unii asupra altora. Și de aceea socot că le și vedem mai bine. Le luăm cam după nevoile noastre, dar aceste nevoi nu-s numai ale noastre, că-s și ale țării, că de ne-o merge nouă tot din rău în mai rău, nu credem că-i va merge nici țării bine.

Acuma ce ne arde pe noi pe toți, e tot năcazul cu conversiunea sau cu legea care va avea s'o înlocuiască pe ea. Și ne tot socotim și noi, cum ar fi mai bine? Că vedem că unii domni, cei ce pleacă dela cârmă, ne voră binele, dar îl voră cam fără socoată bună că lăsară să se furișeze, pe lângă noi, și mulți boernoi și nemeșoi unguroi și de cei de usturoi, care încurcară rău ițele legii. Da de nu se vârău și aceia între noi, între țărănoi, să mă credeți, că legea nu era rea și nu ieșea rău. Că sarcina curat a noastră, a țăraniilor, nu era așa de mare, cât să tragă la fund statul! Nici băncile nu cădeau, că ce perdeau la noi, la plugari, statul putea să le chezeșuiască și să le dea napoi. Și nici Casația nu putea împiedeca ajutorul dat plugarilor, căci statul, dacă lua asupra sa răspunderea pagubelor, putea apoi să ceară băncilor o socoțire de nou a cametelor prea mari și să le facă să le scadă pe 5—6 sau și 10 ani înapoi, și atunci Băncile perdeau ceva din grăsimea ce își adunaseră în anii cei prea „buni” pentru ele, rămăneau mai „macre” (mai fără grăsimi), dar nu pie-reau. Și așa scăzând ele datoriile țărănești, asta nu era „rupere din capital”, atingere de „dreptul de proprietate” pe drept și înțelept apărât de Constituție și de Casația.

Dar acum dacă răul s'a

făcut, și Casația a pus picioru 'n prag, — trebuie căutată ieșirea din năcaz.

Și pentru această ieșire, noi țărani suntem cei dintâi cari spunem: *Dați viață de nou băncilor*, că lipsa lor, starea lor cu gura închisă și cu porțile zăvorâte, ne lovește poate mai mult pe noi, pe plugari, ca pe alte bresle de oameni. Că dacă băncile arată, — cum arată, — că până la 80 la sută din datoriile lor sunt țărani, sunt plugari, — asta pentru orice om cu capu la loc, înseamnă, *că plugarii mai mult ca ori-cine s'au ajutat cu ele!* Când n'avea, plugaru mâna 'n bancă și-o băga și la lucrul său pornea. Azi — doarme banca, doarme și puțința de întreprindere, de a purta plugăria bine, a plugarului.

Vedem că mulți își bat capul cu asta, cum să repare, ce s'a stricat, — dar, spunem drept că o vorbă mai cu rost, decum ați adus D-voastre prin „Libertatea” de Anul-nou nu am cetit.

În chipul acela, — *punându-se statul la spatele băncilor*, cu puterea lui, cu bogățiile lui, — băncile ar putea fi puse în mișcare de nou; nimenia n'ar fi păgubit, sau numai foarte puțini, ca un ajutor, ca o nesimțită jertfă pentru a scoate lumea din năcaz și în deosebi plugăria ar putea rămânea cu ajutorul și ușurarea ce i s'a pus în vedere prin legea trecută — doar scurtând termenul de plată, care e fără rost de lung.

Parlamentul se va deschide în curând de nou. Deputații și senatorii vor avea dat lor un gând mântuitor și cel mai repede ducător la scop.

Le cerem noi țărani să asculte acest glas și acest plan, că e bun, și să cerce a-i da ființă chiar înainte de cele 18 luni de răgaz și de dibuire, de umblare după planuri, ce le dă legea cea nouă a conversiunii.

Cât de mult le am mulțumii, dacă n'ar lăsa lucrul pe ciasul din urmă, ci cât mai curând l'ar rândui așa, ca să

vedem de nou băncile — ajutătoarele mulțimii celei mari, deschizându-și ușile, și lumea înghesuindu-se iară la ușile lor, unii spre a-și primi depunerile, alții pentru a duce, cu vechea încredere, cruțările lor, cu cari vor fi ajutați, prin împrumutare, cei ce nu au.

Căutați, și veți găsi! calea pentru a nu lipsi plugăria de ușurarea ce i s'a pus în vedere, — și totuși a sufla viață de nou și în vinele amorțite ale băncilor. Că ori cât le pizmuim noi pe bănci, că au adunat averi, — dar până nu-și închiseră ușile, *aveau și ele, aveam și noi!* E drept că în vremea din urmă au greșit, luând camete prea mari, — această greșală îndrepteze-se, pe viitor prin lege statorească-se cât pot lua, așa ca și ele să trăiască, *dar și noi!*, cum era de fapt înainte de război, — și pacea se va sălășlui iară pe pământ.

Așa vedem și judecăm noi țărani.

Ion Bănățan.

Ce se va întâmpla, dacă Italia la război se va ridica?

Greu de prorocit înainte. Doar se cam dă cu socoteala:

Italia vrea să îndepărteze pe Jugoslavia dela țărmii Mării Adriatice. Asta n'o poate face decât — prin război.

Și sunt semne cari ne dau de bănuț, că Italia vrea și pregătește războiul!

Dar și ea știe, că cu Sârbii, oameni foarte războinici, nu ar avea lucru ușor. De aceea ar vrea ca, în vreme ce ea ar lovi-o pe mare și de pe mare, — cineva s'o isbească pe Jugoslavia în spate sau în coaste, — ca să fie silită a-și întoarce puterile aci și a-și slăbi apărarea spre mare!

În acest scop Italia a cercat încă înainte cu vre-o 8 ani, să câștige pe România pe partea sa! Dar România i-a spus: N'am avut decând suntem lângă olaltă, nici o ceartă cu Sîrbii, nici acum nu avem ce împărți între noi, — afară de mici neînțelegeri cari le-au vîrît între noi meșterii dela Sfatul de pace, — așa n'aș avea de ce să lovesc în coastă pe un vecin cu care am trăit totdeauna bine și am nădejde să mai trăiesc.

Atunci Italia și-a întors ochii spre

Ungaria... Asta voioasă că cineva îi hrănește gârgăunii din cap, iute fu gata de ortăcie.

Și începură închinările și pupăciunile și umflarea în pene a vecinilor de peste Tisa.

Și iarăși avem semne noi că aci se coace ceva: Italia a șters Ungariei din datoriile sale peste 100 milioane Lire. Ungaria își sporește regimentele și îi vin arme ca din nori... Zilele trecute ministrul Bethlen fu la Roma, așa fără zgomot, aproape pe ascuns. Și când lumea simțindu-l, întrebă: ce ai căutat? spuse că a fost în treburile numai de ale sale, nu de ale statului...

Am aflat apoi din București că Italia a cercat de nou a atrage România pentru planurile sale. De data asta i-a cerut numai atâta: Să-i promită (făgăduiască), că — *de s'o întâmpla o încăerare între ea (Italia) și Jugoslavia, România să stee frumos de-o parte, să nu se amestece în încăerare!*

Aci e — buba!

România cu bunăsamă, că n'are nici o nevoie (trebuință) să se amestece într'un războiu dintre Jugoslavia și Italia.

Dar dacă Ungaria sare în spatele Jugoslaviei?

Poate atunci România să stee pe loc?

Că dacă stă, și Italia și Ungaria răpun pe Jugoslavia, — au nu vine mâne rândul României? Ungaria va face ortăcie cu altcineva, cu Rusia, cu Bulgaria, și vor ataca și România, după ce au rupt pe Jugoslavia!

Și atunci România mai avea-va drept să ceară ajutor dela soatele sale de arme de azi: Jugoslavia și Cehoslovacia?

Aci e aci.

România poate să nu se amestece între Italia și Jugoslavia, — *dar atunci și Ungaria să stee pe loc!* Că dacă mișcă ea asupra Jugoslaviei: *România ca și Cehoslovacia, sunt datoare îndată să sară în capul Ungariei!*

Așa le leagă de-olaltă contractul ce au între ele — și buna pază a viitorului lor.

Iată dar că — nu e așa ușor a răspunde la întrebarea: ce va face România la caz (întâmplare) de război, între Italia și Jugoslavia?

Răspunsul poate fi numai unul:

Atârnă dela ce va face Ungaria!

Abonați!

Nu întârziati să vă înnoiți abonamentul.

19 VEACURI

dela moartea pe cruce a Mântuitorului.

Anul acesta, la Sf. Paști, se împlinesc 1900 ani, adică 19 veacuri, dela jertfa sfântă a morții Domnului nostru Isus Cristos pe crucea de pe muntele Golgota. — Mântuitorul avea 33 ani în anul morții Sale, iar anul acesta fiind 1933, se împlinesc tocmai 1900 de ani dela acel cutremurător păcat al oamenilor, îndeosebi al Evreilor.

Catolicii dela Roma, în frunte cu Papa Piu XI au și vestit în toată lumea catolică ținerea unor mari serbări creștinești cu prilejul acestei sfinte sărbători.

Ortodocșii vor pregăti și ei această sărbătorire care să fie o slăvire și o mai adâncă cuprindere a puterii lui Isus în inimile noastre.

Azi, când se sărbătoresc

toate nimicurile și chiar scriitorii rătăciți și faptele rele, nu se poate ca marea sărbătoare a creștinătății să treacă nebagată în seamă.

Dee Dumnezeu ca acest an deosebit, să aducă o întărire a puterii creștinești în suflete și o înfrângere a puterii diavolești și francmasonice, necredincioase și neînchinătoare decât aurului.

Se știe că fracmasoneria (ceata de oameni cari vreau să strice creștinismul) și-a luat cele 33 grade după numărul anilor lui Isus, în semn de batjocură și ură!

Fie ca anul 1933 să dărîme până în temelii toate treptele templului fracmasonic ticălos, cu ale lui 33 înălțimi.

1933

an de ușurare.

— Așa crede o mare însoțire negustorească americană. —

Ziarele, cum au obiceiul, au cerut diferiților oameni politici și conducătorilor de mari întreprinderi părerea lor despre anul în care am intrat: 1933.

Cei mai mulți oameni politici au fost de părere că — *greul cel mare a trecut!*, și că de-acum coborâm în șesul înșeninărilor și al ușurărilor. Anul 1933, cred ei, va fi cu mult mai bun pentru toată lumea decât anul 1932.

Dar politicianii sunt cam oameni de vorbă goală, cari vorbesc prea adeseori „din burtă”, pentru a da curaj partidelor lor, și ca să-și mai facă și lor înșile curaj îmbătându-se cu apă rece. De aceea prea mare preț nu punem noi pe prevestirile acestea bune ale politicianilor.

Mai mare preț însă punem pe o prevestire bună făcută de o mare întreprindere americană „Reconstruction Finance Corporation” care până acum își ținea oprite întreprinderile și afacerile din pricina primejdiiilor crizei. Aceasta acum de curând a dat iarăș drumul ca și mai înainte, tuturor întreprinderilor sale, deoarece, spun conducătorii ei, *se simte o ușurare mare față de trecut.* Cererile de mărfuri sporesc și lucrurile încep să se îndrepte.

Oare va fi atinsă și România noastră de această îndreptare? Judecând după rânduiala care începe a fi mai bună în treburile bănești ale țării (căci în lunile din urmă s'au plătit

lefurile mai bine ca pe vremea lui Argetoianu), s'ar părea că începem și noi să ne mai întremăm.

Să fie adevărat?

— Sau e numai nisip în ochi? —

O veste din Italia, pare că vrea să arunce nisip în ochii Românilor, spunând că Românii nu trebuie să fie neliniștiți de aceea, că Italia sprijinește pe Unguri în cererea lor de schimbare a tratatelor și a granițelor de azi. Căci, spune știrea italiană, această schimbare Italia o dorește nu prin război, ci prin mijloace de pace și anume cu amestecul celor dela Liga Națiunilor, cari să facă „pace” între Unguri și Români.

Vorba aceasta pare mai curând o vorbă goală, așa cum e goală pe din lăuntru o macaroană italiană, mult iubită de soldații italieni... Căci dacă ar spune drept, atunci de ce fu descoperit, acu-s câțiva ani, un tren, în gara St. Gotthard, care ducea în ascuns mitraliere italiene pentru armata ungară?

De ce sunt azi pline școlile militare ungurești de ofițeri italieni, cari îi învață pe Unguri cum să se bată mai bine?

Și câte altele, pe cari nu le mai spunem.

Adevărul este, că Italia vrea să îmbete România cu apă rece. În fapt însă ea se pregătește în ascuns de război, alături de Unguri, împotriva Sârbilor, dar prin asta și împotriva noastră a Românilor...

E dureros, dar în zadar ne-am ascunde adevărul, căci ascunderea nu-l înlătură.

Dacă ne doare în suflet rătăcirea și fățarnicia italiană, nu ne temem însă nici o clipă de ea!

Bandiții tot mai îndrăzneți.

— La Cernăuți se dă luptă pe stradă între hoți și polițiști. — La București un tâlhar ascuns în dulap încearcă să omoare o familie întreagă. —

Sărăcia mare prin care trecem se vede că a înrăutățit și mai mult pe oameni, sporind numărul făcătorilor de rele și mărindu-le îndrăzneala și cruzimea.

Iată două din multele fărădelegi întâmplate acum de curând:

La Cernăuți în Bucovina doi spărgători au intrat într'o prăvălie și au furat de acolo mărfuri pe care le-au împachetat în două balturi pe care le-au cărat purtându-le în spate pe străzi. Când treceau prin inima orașului, un polițist li-a cerut să arate ce duc acolo.

Ei atunci s'au apropiat de polițist, s'au năpusit asupra lui luându-i revolverul și încercând să împuște pe polițist, dar fără a isbuti. Au mai venit alți polițiști în ajutorul celui atacat și cu mare greutate și luptă au prins pe unul din ei, dar celălalt a scăpat.

La București altă întâmplare îndrăznească: Inchizând prăvălia seara, o familie de negustori se pregătea să plece în oraș la plimbare. Mergând o femeie la dulap să-și scoată haina, dădu peste un hoț ascuns acolo cu un drug de fier în mână. Acesta aștepta se vede noaptea ca să omoare pe locuitori și să fure banii. Descoperit înainte de vreme, el totuși se năpusti asupra celor 3 persoane din familie lovindu-le cu drugul de fier și rănindu-le greu. Dar la strigătele lor veni poliția în ajutor și-i scăpă dela moarte ares-tând pe tâlhar.

— Nici orașele mai mici nu-s ferite de răufăcători prea deși. În Orăștie până când un țaran s'a dus cu ai săi a doua zi de Crăciun la o rudă, cei ce pândeau prilejul, au intrat în casa lui și i-au furat lucruri de preț de prin casă și 700 Lei pe cari i-au găsit într'un puf de masă, avându-i de pe un vițel vândut. Hoții se vede însă căutau alți bani, mai mulți, ce știau că-i are, că-i primise de Crăciun, — dar pe aceia nu i-au aflat.

Semn pentru toți, că azi, când nimeni nu mai duce banii la bancă spre păstrare, — banii sunt o primejdie pentru pacea casei și chiar viața celui ce îi are. Căci ochii răilor îi pândesc și-i rîvnesc.

Alegere de deputat.

În județul Vâlcea se va ține în curând o alegere de deputat pentru un loc rămas gol prin demisia unui deputat. Partidele și în deosebi partidul liberal și cel dela guvern se pregătesc pentru o mare luptă cu acest prilej, pentru a dovedi Regelui că fiecare este cel mai puternic și că i-se cuvine deci puterea.

Garda de Fier cea care a biruit toate partidele în două alegeri par-

Mândria de neam învingel

— O frumoasă măsură a guvernului față de îngâmfata Italie. —

Atât de rar avem bucuria de a vesti cetitorilor că mai fac și Românii și mai ales guvernele noastre fapte de înălțătoare mândrie națională. Acum de câtă-va vreme, par'că ne-am mai trezit. Am văzut mărețele adunări naționale din toată țara împotriva cererilor nebunești ale Ungariei.

Iată acum că însuși guvernul țării a avut o pășire de frumoasă mândrie națională. Și anume Italia, care ne cam arată dinții de când s'a împrentit cu Ungaria, Italia aceasta are negoț mare cu România. Ea cumpără dela noi vite, bucate, lemne, noi cumpărăm dela ea ferărie, mașini, coloniale, pânzării și altele. Intre țări acest negoț se face pe temeiul unor înțelegeri numite „tratat de comerț”. Tratatul nostru cu Italia, făcut pe vre-o 5 ani, s'a sfârșit zilele trecute și trebuia înnoit. Dar guvernul italian a spus că nu-l înnoește decât dacă România primește niște condiții (capete de învoială) pe care ai noștri n'au vrut să le îngăduie. Atunci Mussolini, ca să ne spărie, ce a făcut? A dat poruncă tuturor băncilor din Italia prin care a declarat „blocate” (oprite) sumele de bani cuvenite negustorilor români cari au vândut mărfuri Italiei!

România s'a purtat vrednic și cu mândrie: îndată a dat și ea poruncă băncilor din România, blocând, oprind banii Italienilor dela aceste bănci!

Și ce să vezi? S'a miuit Mussolini și a dat din nou, zilele trecute, slobozenie băncilor italiene să trimită Românilor banii ce li-se cuveneau. Pentru-că — mai mult perdeau și suferiau ai lui negustori decât ai noștri. Pleazna biciului se întoarse peste obrazul lor...

Iată unde duce o politică de neplecăciune în fața străinului îndrăzneț și nedrept.

Ce bine ar fi să fim noi totdeauna așa, mai ales și față de jidanii din țară și de pe la Liga Națiunilor!

Ne-ar prețui ei înșiși alt-fel!

țiale de anul trecut, nu va putea candidat de astădată, fiind ocupată cu organizarea în alte părți. Partidelor li s'a luat astfel o greutate dela inimă.

Liberalii fiind tari în Muntenia și mai ales județul Vâlcea fiind județul d-lui Duca șeful liberalilor, se crede că guvernul va avea greutate să biruiască. Vom vedea.

De ce e atât de grea lipsa de lucru la noi?

De bună seamă din pricină că o mulțime de locuri, cuvenite Românilor, sunt ținute de către străini...

Ziarele publică un lung pomelnic de negustori și fabricanți (în frunte cu Abramovici, Abramoff, Angerbauer și alți jupâni) cari au fost judecați la amenzi (pedepse în bani) între 5.000 și 20.000 lei pentru că țineau în slujba lor muncitori străini, fără pașapoarte în regulă.

Câți muncitori străini cu pașapoarte în regulă iau însă locurile Românilor lăsați pe drumuri!? Câți străini apoi, cari sunt „cetățeni români”, dar străini în toată ființa lor, mai ales jidani, țin locurile tinerilor Români rămași muritori de foame?

Semne de pace..

Bugetul Statelor Unite ale Americii pe anul 1934 are 43% din cheltueli prevăzute numai pentru armată. Adică aproape jumătate din toate venitele Statului american se întrebuințează pentru armată, pentru înarmări. Alte 33% din buget sunt folosite pentru plata datoriilor căci America vrea să se descarce repede de ele, ca s'o prindă ușurată zilele de mâne. Iar numai celelalte 24% din buget se întrebuințează la celelalte trebuințe ale țării.

Nu prea sunt acestea semne de pace.

Iar noi Români cari nu folosim nici un sfert din buget pentru armată, suntem oare destul de prevăzători și nu ne punem în primejdie viitorul prin lăsarea în părăsire a trebuințelor armatei?

Comuniști — și in Japonia!

97 de comuniști au fost osândiți zilele trecute în Japonia la pedepse mergând dela muncă silnică pe viață la închisoarea pe doi ani.

În toată lumea veninul bolșevic lucrează la dărâmarea țărilor.

Dar nu în toate țările sunt oameni atât de iubitori de țară ca japonezii cari stârpesc aspru și fără milă buruiana comunistă din țara lor. Nici noi Români nu suntem destul de aspri. În București bolșevicii ascunși pe la ziare mai ales scrise de jidani, apoi în Basarabia, ei lucrează aproape nesupărați la sfărâmarea sufletului românesc drept cugetător și drept credincios și astfel la sfărâmarea țării.

Să luăm pildă dela alții!

În țara în care nimeni nu e „băiatul tatii”.

Pe la noi multe se mai fac, și drepte și nedrepte, pentru cei cari au vre-un tată ori unchiu cu trecere, pentru cei cari sunt — cum le zic Francezii: *fils à papa* — adică „băieții tatii”. La vreme de război numai ce vezi pe băieții vlăjgani ai cutări politician rămași acasă ori dați prin birouri, ca să nu răcească pe front, ori să li-se găurească pielea cea subțire. Căci ei sunt „băieții tatii”. Ei sunt cei cari închid gura tuturor cu vorba: „știi tu cine sunt eu?”

Dar iată că nu e așa în toate țările. Am mai vorbit în foaia noastră despre vrednicul Președinte al Republicii Franceze (adică om cu rang de Rege, nefericitul *Paul Doumer* cel ucis mișelește anul trecut de către o coadă de topor bolșevică.

Acest mare Președinte și fost ministru al Franței a avut patru băieți și toți patru au murit în războiul trecut ca ofițeri în slujba Franței. Macar pe unul și l-ar fi putut cruța tatăl cel cu mare trecere de Ministru. Dar nu a vrut. I-a lăsat pe toți pe front cu pieptul la dușman și la soartea lor care cumplit de neagră li-a mai fost.

Iată-i după nume pe cei patru fii ai marelui Francez: 1) *Locotenentul André Doumer*

din regimentul 8 artilerie, mort la 24 Septembrie 1914, îndată după izbucnirea războiului; 2) *Căpitanul René Doumer* comandantul escadrilei de aeroplane No. 76, mort la 26 Aprilie 1917; 3) *Căpitanul Marcel Doumer*, comandantul escadrilei de aeroplane No. 88, mort la 28 Iunie 1918; și 4) *medicul-maior Armand Doumer* mort la 5 August 1922 în urma rănilor primite pe front.

Urmă la moarte, după ei, după toți fiii săi, însuși părintele lor, președintele Doumer, căzut și el sub gloanțele dușmanilor Franței, spre a fi la fel cu copiii săi, morți cu toții sub glonțul dușman, pentru țară.

Această înălțătoare pildă de jertfă pe care a dat-o o familie franceză de mari deregători și oameni cu putere, cari nu și-au folosit scaunul de ministru pentru a feri din primejdii pe copiii ministrului, — această pildă dorim s'o urmeze cât mai mult și politicianii români.

Căci țara noastră e azi prea plină de „băieți ai tatii” oameni cari străbat în viață nu prin vrednicia lor, ci prin protecție nevrednică. Și lipsiți de pricepere și omenie, fac atât de mult rău țării în slujbele pe care le țin pe nedrept.

NOUTĂȚI

De Bobotează (8 Ian.) seara, Fanfara Țăranilor din Orăștie, dă în sala dela „Central” o producție teatrală urmată de joc. Se joacă o piesă nouă: „Revoluția și moartea lui Avram Iancu”, dramă în 4 acte, întocmită de d. Nic. Crețu, Directorul școalei primare din loc. Va fi jucată de 18 țărani cu roluri și mai mulți ca ceată de „revoluționari”.

De încheiere o comedie: „Țiganul funcționar”, de „Serafin Cioară” jucată de alți 9 țărani.

După producție joc, cu 2 muzici.

Producții de sărbători am avut frumoase și bine reușite la Orăștie. A doua zi de Crăciun harnica Reuniune a meseriașilor noștri români din Orăștie, a pregătit și jucat o piesă mișcătoare: *Pleacă berzele...* Piesa grea și cu multă filozofare asupra vieții și luptă cu ispitele și cu rațiunile ei, a fost jucată neașteptat de bine, deși actorii aveau de luptat cu greutatea rolurilor... Au fost ascultați de sala plină de tot. S'a încheiat cu joc vesel.

Preșara de Anul-Nou ne-a dat însă 2 feluri de „petreceri” în ajunul noului an:

Una: *ceata petrecătorilor întru Domnul Isus...* Peste 200 de femei

din popor și numeroși bărbați, s'au adunat la școală, spre a-și petrece peseara Anului-Nou în rugăciuni, și cântări sfinte și ascultând vorbiri tâlcuitoare de scriptură. Erau „Ostași Domnului”, cari în acest fel de petrecere își află plăcerea sufletului lor cel întors spre Domnul și uitând voit, de alt fel de petreceri lumești.

După o rugăciune și o cântare bisericească și una de-ale „Oastei”, a vorbit inimilor bune adunate, părintele protopop *Ioan Moța*, făcând legătură între bucuria „Oastei” dela Sibiu care împlinește 10 ani de viață și a noastră care sârbează 4 ani de viață... Cântări, rugăciuni. O credincioasă a cetit cu atâta căldură o rugăciune de alipire la picioarele Crucii lui Isus, că a lăcrămat cetindu-o... A vorbit ostașul zelos Niță Berian, — și alții. O prea plăcută și de Dzeu binecuvântată „petrecere întru Domnul”, ca încheiere a Anului-Nou și salutare a celui nou.

— **Lumea cealaltă, intelectuală**, a avut întrunire de Anul-nou la „Central” fiind în chip vesel desfătați de tineretul universitar, care a jucat o operetă comică cu persiflări nevinovate a stărilor locale. S'a făcut mult haz de ce scoteau ei la iveală prin joc, și cânt. O ceată de „urători” soldați, au urat de Anul-nou ca prin vechiul regat. — Sosirea anului nou a salutat-o dl

Dr. Aurel Vlad, prin cuvinte însuflețite și încrezătoare în viitor. A urmat joc voios, până spre zi.

— **Domnii ofițeri din garnizoană** au sărbătorit Anul-nou în chip voios în frumoasele saloane din casarmă. Pe la orele 3 după miezul nopții, încheind acolo, au venit și au urmat cu ceialalți cetățeni la Central.

Lumea caută să-și mângăie, unii într'un fel, alții în altul, sufletele de apăsările ce le simțim cu toți, — și cercăm a ne mângăia nădăjduind și dorindu-ne — *mai bine!*

Toți locuitorii orașului Roma trebuie să aibă măști de apărare împotriva gazelor. Ziarele publică știrea că Mussolini, prim-ministrul Italiei, a dat poruncă să fie silit fiecare locuitor al orașului Roma, capitala Italiei, să-și păstreze acasă la el, câte o mască de apărare împotriva gazelor de luptă!

Iată cum se pregătește de război o țară prevăzătoare.

Oare la noi are macar Palatul Regal dela București atâtea măști câte îi trebuiesc pentru oamenii palatului? Noi nu credem.

Să fie la noi mai mică primejdia de războiu? Sau e mintea politicienilor mai scurtă?

Vaporul „Ardeal” în primejdie. România are un vapor care poartă numele Ardealului nostru. Zilele trecute când voia să între noaptea într'un port grecesc, trebuind să scoboare ancora care prinde vaporul și-l ține în loc, aceasta s'a rupt și vasul a rămas dus de valuri. Dar punându-se în slujbă ancora de rezervă, vasul a putut fi oprit pe loc până dimineață când fiind ziua, a putut intra în port, la cheiu.

Cu GAZE, în vreme de PACE!

— Dar ce va fi la vreme de războiu? —

Ce mare întrebuințare se va da gazelor în războaiele viitoare se poate vedea din câteva întâmplări de acum din vremea de pace. Atât de mult s'au dezvoltat cunoștințele învățaților despre gazele de luptă încât azi chiar răufăcătorii își pot câștiga ori face asemenea gaze cu care să dea lovituri, făcând jafuri și alte răutăți.

Astfel zilele trecute în piața mare de măriuri din orașul Hamburg din Germania, niște oameni necunoscuți au dat drumul, nu se știe cum, la câteva valuri de gaze înecăcioase așa că toți cei din piață, negustori și cumpărători, au trebuit să-și lase marfa și să fugă departe la aer curat căci altfel se sufocau, pieriau. Se crede că răufăcătorii hoși ar fi lăsat gazele ca să poată ei apoi (având măști de apărare pe față) să jefuiască în piața pustie.

Și în politica dintre partide a început întrebuințarea gazelor ca

mijloc de luptă în vreme de pace. La București anul trecut a venit un fel de țigan indian francmason, care zicea că el aduce pe pământ o religie nouă, mai bună decât a lui Isus. Țiganul se chema Krișnamurti și, fiind chipeș, mai ales cucoanele bucureștence au dat năvală să asculte cogeamite baragladină de țigan indian, îmbrăcat frumos în frac și cu turban alb pe cap. Nu știm cum se făcu dar și bătrâna noastră Regină Maria, înșelată de cineva, veni să asculte propovăduirea noii religii, zisă teosofie, din gura lui Krișnamurti. Atunci o mână de studenți români inimoși și cu dragoste de biserica noastră creștină pe care Krișnamurti o zugrăvea ca fiind trecută și fără de putere, lucru învechit, de înlăturat, — au mers și ei la conferință. Și au dat drumul în sală la niște gaze atât de înecăcioase, pe care le aveau în fuburi prin buzunare, încât conferința a fost întreruptă.

Zilele trecute câțiva membri din partidul național-socialist din Viena au răspândit gaze într-o mare prăvălie jidovească din Viena, plină de creștini cumpărători, pentruca astfel să arate creștinilor că nu se cuvine să ajute pe jidan când are destui negustori creștini.

Dacă acum în vreme de pace gazele au trecere așa de mare, ne putem închipui cât de mult vor fi întrebuințate gazele omorâtoare în vreme de război.

Vremuri întoarse.

O bancă de frunte și veche din Focșani, numită „Economia“, publică în ajunul sărbătorilor într'un ziar din acel oraș, un apel (rugăminte) către datorații băncii prin care spune următoarele:

„Apropiindu-se sfintele sărbători, Soc. An. „Economia“ din Focșani, face un călduros apel la datorații săi, mai înstăriți și cu dare de mână, să aducă la Bancă ceva din datoriile D-lor pentru a putea da deponenților nevoiași, sume mici pentru trebuință.“

Această rugăminte pe care o face banca numită către cei cari îi datorează banii, rugându-i frumos să fie atât de „buni“ și... să plătească o mică parte din datoria lor spre a se putea da deponenților săraci ai băncii câțiva bani de sărbători, — ne arată toată starea întoarsă și stricată a zilelor de azi!

E drept că băncile au luat dobânzi prea mari în cei din urmă ani și li se poate cere o socoteală pentru asta, când se va face o lege în acest înțeles. Totuși starea de azi în care datornicul nu vrea să mai știe de datoria lui, nu este bună, nici dreaptă, ci plină de primej-

dii. Trebuiau scăzute dobânzile prea mari plătite în trecut, dar să lași ca cel ce a dat cuiva bani, să se roage de cel ce i-a luat, ca să fie bun să-i dea ceva din ei înapoi, pentru a ajuta pe cei lipsiți, — aceasta e o foarte primejdioasă și păcătoasă cădere a vremilor de azi! Căci cine păgubește? Tot mulțimea, — cei mai mulți țărani, și familiile lor cari și-au dus cruțările lor în bancă și azi nu pot primi din depunere nici un ban în ajun de sărbători.

Vremurile acestea întoarse trebuiesc îndreptate, ca să vină din nou încrederea în cuvântul și iscălitura dată.

Comuniști — la Baia-Mare, comuniști — la Piatra-Neamț.

— Aproape toți sunt jidani. —

I-a apucat pe jidani „dragostea“ de a ferici poporul românesc! Vezi Doamne sunt gata să înfrunte închisorile! Pentru ce? Pentru a ferici pe Români, zic ei, prin aducerea lumii comuniste și pe aici...

Dar oare cine a mai văzut până azi pe vre-un jidan jertfindu-se pentru fericirea creștinului?

Dacă jidanul se jertfește și face comunism și revoluție, apoi s'o știm c'o face numai în folosul lui, iar nu în folosul creștinilor! Prin comunism și revoluție, câștigă tot ei iar nu noi! Că de-ar fi să câștigăm noi, n'ai găsi coadă de jidan în mișcările comuniste, așa cum nu găsești jidani în nici o mișcare patriotică.

Aproape zilnic se descopere în țară noi cuiburi de comuniști. Din nici unul nu lipsesc jidanii. Unele sunt chiar alcătuite numai de jidani. (Vă închipuiți cu câtă dragoste și durere s'o fi vorbind despre soarta poporului român în cuiburile acelea comuniste!)

Asfel s'a descoperit la Piatra-Neamț o înjghebare comunistă numită „Asociația Garda de urmărire“, alcătuită din tineri jidani, în deosebi elevi de liceu, cu scopul de a urmări pe naționaliști și, poate ai și omorâ! Căci se știe că județul Neamț e unul din cele mai naționaliste județe, care a ales în două rânduri ca deputat pe Corneliu Zelea-Codreanu șeful Gărzii de Fier (se vede că după numele „Gărzii de Fier“ și-au luat și jidanii comuniști numele de „Garda“ de urmărire).

— La Baia-Mare alt cuib comunist căzu pe mâinile poliției. Auziți-le numele: Kalman, Ramislov, Mikle, Lazar, Iakab.

Dela aceștia, dela Kalman și Iakab să ne așteptăm noi binele?

Buruiana comunistă trebuie smulșă din rădăcină și aruncată în foc; să se ridice până la cer valvătaia de perciuni și caftane jidovești!

Se așteaptă ușurări bănești pentru țară.

Ministrul Lugojanu a fost însărcinat de guvern să meargă în străinătate și să caute înțelegere pe de o parte cu cei cărora le datorăm bani pentru a ne da anumite scăderi și ușurări la plată, iar pe de altă parte să încerce a ajunge totuși la o înțelegere cu bancherii Ligii Națiunilor ca să ne dea ajutorul lor bănesc (căci Liga aceasta a Națiunilor a ajuns în vremea din urmă un fel de tarabă și unealtă a marilor bancheri din lume, mai toți jidani).

Se dă acum de știre că dl Lugojanu a intrat în țară întorcându-se din străinătate și că aduce vești de ușurări bănești apropiate. Ci-că cei cărora le datorăm bani („creditorii“ noștri) ar fi primit să ne dea însemnate amânări la plata datoriilor, iar Liga Națiunilor ar fi pe cale să lege cu noi o nouă înțelegere de ajutorare bănească, după ce acu-s câteva luni, după ce se știe, guvernul Vaida a respins condițiile rușinos de grele puse nouă de Liga cu pricina.

Oare, dacă se face înțelegerea cu Liga Națiunilor, noi suntem cei cari am dat înapoi și ne plecăm acum în fața condițiilor pe cari acu-s câteva luni le-am găsit rușinoase și le-am respins, — ori apoi s'a plecat Liga?

Vom vedea!

Din Ucraina.

Urmările lipsurilor de acolo.

Vești mult grăitoare dau ziarul englez, despre ce află dela vestitorii lor din Ucraina (partea de jos, vecină cu România, a Rusiei).

Lipsa mare în care se zbate lumea acolo, face pe unii să iscoadească fel și fel de chipuri de a ajunge la bani sau la avere. Așa mai nou au fost prinși câțiva tineri, cari se îmbrăcau în haine de poliști, și așa intrau în casele oamenilor, spunând că sunt trimiși să facă oarecari cercetări, să caute ceva, — și în acest timp furau de prin case ce aflau mai de preț. Prinși de adevărații poliști, ei au spus, că în acest fel voiau să-și adune avere, să plece din țară afară, că aci nu mai e de trăit! Dintre 30 de inși cari formau o bandă de jăfuitori în acest fel, 7 au fost trimiși în altă țară, chiar în altă lume, unde nu mai luptă cu sărăcia din Rusia: i-au osândit la moarte, iar pe ceilalți la câte 5 — 8 ani robie.

— Alt semn al stărilor din aceeași Ucraină, e purtarea agricultorilor (a plugarilor), cari în toamna asta se spune că n'au mai sămănat grâu aproape deloc! Ei, văzând că stăpânirea de azi, cea cu

planuri prin nori, le ia cu puterea și aproape pe nimic tot grâul, ca să-l arunce pe piețele streine, spre a da lovituri agriculturii altor țări și a stârni nemulțumire pe acolo — s'au hotărât să nu mai samene grâu, ci numai astfel de cereale (bucate), cari să le rămână lor. Stafeji numeroși au cutreerat satele îndemnând plugăria să face la fel. Și așa în toată Ucraina s'a sămănat numai foarte puțin grâu.

Bulgarii nu-și dau pace.

„Comitagii“ bulgari, adică banda de oameni cu capu'n mână, puși în slujba revoluționarilor bulgari, pentru a neliniști pe cei doi vecini: pe Sârbi și Români, — au dat în ajunul Crăciunului o lovitură la granița sârbească. Anume asupra carmei de lângă Zajecear, au fost aruncate 14 granate, dintre cari 12 izbîndu-se de cazarmă, au luat foc cu pocnet mare, — dar mare stricăciune n'au putut face, fiind prea mici. Cercetările au aflat urme ce veneau și se întorceau spre hotarul bulgar, — dovadă că era faptă de comitagii.

— Și la noi, în Dobrogea au dat o lovitură înainte de sărbători, pentru a tulbura pacea paznicilor de hotar și a locuitorilor din apropiere. Un astfel de comitagiu a fost prins de santinelele române, aflându-se el bine înarmat cu o pușcă Manlicher și cu 200 de gloanțe.

Generalii din fruntea Căilor Ferate și a Poștelor — retrași.

Sub guvernul trecut Iorga-Argetoianu, au fost numiți tot Generali de cei în serviciu (nu penzionari) și la Direcția Poștelor și la a Trenurilor și la a Poliției și în alte locuri. Se vede că așa era părerea și dorința de sus.

Dl Maniu e de părere, că acele mari întreprinderi de stat, nu pot fi conduse bine de militari, cari au alte cunoștințe, foarte frumoase și prețioase, dar altele decât se cer la poștă și la căile ferate, — și a cerut ca acei domni generali să se retragă la meseria lor, însemnată și de ei bine știută, în Armată, — iar Poșta și Căile Ferate să le lase la oameni crescuți anume pentru acestea.

De aceea cei doi Generali dela Poștă și Tren, s'au retras înainte de Crăciun din slujbe, întorcându-se în Armată, — iar aci au fost numiți Directori noi, pregătiți anume pentru ele.

Dela Primărie.

Dela Primăria orașului Orăștie se face cunoscut, că: Cererile de înscriere în lista de cetățenie a celor întârziati, se mai primesc la primărie, dacă se fac după cerințele (condițiile) puse acestor cereri. Cari sunt acele condiții, cei doritori le pot vedea în „Publicațiunea“ afișată la primărie, sau cerând informații la funcționarii orașului.

— Carnetele de identitate se dau, dela 1. Ian. încoace, celor ce se cad, la Biroul populației, (la Poliție).